

Vuile huid of een dermatose?

Mw. Ribeiro komt met haar dochter in de praktijk. Ze heeft meerdere malen geprobeerd om de bruine verkleuring in de hals weg te wassen met zeep en water. Dit lukte echter niet en ze denkt dat het nu toch echt gaat om pigmentvlekken in de hals. Ze vraagt in de salon of een chemische peeling, microdermabrasie of een andere techniek misschien de klachten kunnen verhelpen.

De kinderarts waar haar dochter komt voor behandeling van eczeem, had het over een mogelijke *acanthosis nigricans* en aanvullend onderzoek om diabetes mellitus uit te sluiten. De moeder was daar wel van geschrokken en was blij dat de kinderarts nog even wilde afwachten voordat allerlei onderzoeken werden ingezet.

Onderzoek

Bij dermatologisch onderzoek van de vlekken zie je de volgende afwijkingen aan de huid: bruine (zoals grond/aarde-achtige) gekleurde plaques in de nek. De huidafwijkingen zijn niet pijnlijk en jeuken niet. De dochter heeft er geen last van. Maar ze schaamt zich er wel voor en vindt het vervelend als ze zich omkleedt voor het gymmen of het zwemmen. Op dit moment draagt zij hoge truien om te voorkomen dat iemand maar een blik opvangt van de huidafwijkingen.

Toevallig volg je als schoonheidsspecialist de dermatologie cursus bij U-Consultancy en je herinnert je dat in de eerste module stond dat je een anonieme foto mag meenemen van de huidafwijking om dit voor te leggen. Je vraagt toestemming aan moeder of je een foto van de huidafwijking mag maken, waarbij de dochter onherkenbaar op de foto is weergegeven. Je maakt een overzichtsfoto van het aangedane gebied en een detailopname van de huidafwijking zelf. Het achterlig-

gende verhaal noteer je op het formulier en je vraagt ook naar de duur van de afwijkingen. Deze afwijkingen zijn inmiddels drie maanden aanwezig. Eczeem komt in de familie voor, maar de afwijkingen zoals nu bij de dochter aanwezig zijn, heeft niemand in de familie gehad.

Dirtylike dermatosis

Een week later zit je op de cursus en presenteer je de afwijkingen in de bijeenkomst. De collega schoonheidsspecialisten hebben deze afwijkingen ook nog nooit gezien. Wel blijkt een oudere collega schoonheidsspecialist die al dertig jaar in het vak zit en met een dermatoloog samenwerkt, het eenmaal behandeld te hebben. Zij geeft je de tip om de huidafwijkingen met alcohol schoon te maken. Het zou gaan om een zogenaamde 'dirtylike dermatosis'.

De dermatoloog van de cursus die net komt binnenlopen, bevestigt het verhaal. De naam van deze huidafwijking die je laat zien, is een *Terra firma-forma dermatose*, afgekort ook wel een TFFD genoemd. Dit is een vorm van hyperkeratose die makkelijk met een watje gedrenkt in alcohol weggeveegd kan worden. Het kenmerk van deze afwijking is dat agressief scrubben en wassen met zeep niet helpt.

Soorten

Er is een aantal 'dirtylike dermatosen', deze bestaan uit ten eerste de al genoemde *Terra firma-forma dermatosis*, ten tweede het *Gougerot-Carteaud* syndroom, ook wel de *confluent and reticulate papillomatosis* genoemd. Ten derde de *acanthosis nigricans*, ten vierde *dermatitis neglecta*, zoals bij een airbag dermatitis wel eens gezien wordt. Aangezien de dochter atopisch eczeem heeft, vertelt de dermatoloog, is het wel verstandig om als de afwijkingen in de nek zouden zitten, dan ook te denken aan het 'dirty neck' syndroom wat bij het constitutioneel eczeem kan optreden. Bij dit laatste wordt gedacht dat het een vorm van post-inflammatoire hyperpigmentatie is. De combinatie van eczeem, waarbij een steriele ontsteking in de huid aanwezig is, en UV-licht zorgt voor de pigmentatie veranderingen in de huid.

Gougerot-Carteaud is een afwijking waarbij de oorzaak onbekend is. Mogelijk dat een gistinfectie met de *Malassezia* organismen of bac-

Verdiepende Opleidingen Dermatologie voor schoonheidsspecialisten

Basisopleiding dermatologie voor schoonheidsspecialisten

Duur: 2 dagen of 4 avonden

- Rliethoven: 10 januari en 14 februari 2017.
- Daltsen: 23 januari en 13 februari 2017.
- Nieuwegein: 1 februari, 8 maart, 22 maart en 12 april 2017.
- Katwoude: 9 februari en 9 maart 2017.
- Brasschaat: 8 en 9 mei 2017 (met overnachting en diner).

Vervolgopleiding dermatologie voor schoonheidsspecialisten

Duur: 2 dagen of 4 avonden

- Nieuwegein: 15 februari, 15 maart, 29 maart en 5 april 2017.
- Katwoude: 3 april en 29 mei 2017.

Studereis dermatologie voor schoonheidsspecialisten

Curaçao:

- Basis- en Vervolgopleiding: 14 t/m 21 januari 2017.

Masterclasses dermatologie (inclusief e-learning programma) 2017:

- Specialisatie Medische Camouflage: 12 januari, 2 februari, 16 februari en 16 maart 2017.
- Signalering en preventie van huidkanker: 16 januari 2017 (nieuw: op Curaçao!).
- Specialisatie Acne medisch bekeken: 16 januari, 6 februari, 6 maart en 20 maart 2017.
- Medische Communicatie en Dossiervorming: 17 januari 2017 (nieuw: op Curaçao!).
- Signalering en preventie van huidkanker: 19 januari 2017.
- Specialisatie Ontharingstechnieken laser en flitslicht: 25 januari, 4 februari, 11 maart en 13 mei 2017.

- Specialisatie Acne medisch bekeken: 30 januari, 4 maart, 25 maart en 1 april 2017.
- Specialisatie ontharingstechnieken. Elektrisch ontharen, diathermie- en blendmethode: 13 maart, 27 maart, 8 mei, 15 mei, 22 mei en 19 juni 2017.
- Teledermatologie: 17 maart 2017.
- Cosmeceuticals: 6 april 2017.
- Behandeling van littekens: 18 mei (theorie) en 24 of 31 mei 2017 (praktijk).
- Medische Communicatie en Dossiervorming: 12 juni 2017.

Specialisatie Huidverbeteringsmassage:

- Nieuwegein: 31 januari, 14 februari, 14 maart, 9 mei, 30 mei en 6 juni 2017
- Nieuwegein: 20 april, 11 mei, 1 juni, 22 juni, 7 september en 21 september 2017.

Specialisatie Lymfedrainage:

- Nieuwegein, 7 februari, 7 maart, 21 maart, 16 mei, 23 mei en 13 juni 2017.

Cursus Haar-hoofdhuid-nekmassage:

- Nieuwegein, 13 februari 2017.

Cursus Visagie: Kleuranalyse en naturel make-up:

- Nieuwegein, 30 maart 2017.

Aanmelden kan via www.uconsultancy.nl

Informatie: U-Consultancy, Postbus 7060, 3430 JB Nieuwegein

Tel: 030-6044170, e-mail: info@uconsultancy.nl

teriële infecties, met een actinomyceten zoals *Dietzia* een rol spelen. Mogelijk dat ook hormonale veranderingen hierop een invloed hebben zoals bij diabetes mellitus, schildklierandoeningen en overgewicht. De behandeling bestaat uit minocin, wat bij de meeste patiënten goed werkt, behandeling tegen de *Malassezia* en topicale retinoiden.

Dermatitis neglecta is een huidaandoening waarbij wrachtige zwarte plaques op de huid ontstaan. Deze afwijkingen kunnen in het gezicht voorkomen na een auto-ongeluk. De zogenaamde airbag dermatitis is een vorm van dermatitis neglecta waarbij de huid een tijd niet wordt verzorgd. De pijnklachten van de huid in het gelaat ontstaan door de airbag die tijdens het ongeluk open sprong, de huid is daarna zo pijnlijk dat deze een tijd niet wordt schoongemaakt. *Dermatitis neglecta* is een algemene aandoening die vooral voorkomt bij kinderen die niet willen baden of wassen.

Bij de dame die het ongeluk had, werd salicylzuur tien procent in vaseline gedurende dertig minuten gebruikt, waarbij door middel van scrubben, curettage en in alcohol gedrenkte gazen de huid werd schoongemaakt.

Acanthosis nigricans is een aandoening waarbij juist wel interne aandoening kunnen voorkomen. Bij de oudere patiënt kan deze aandoening wijzen op een vorm van kanker. Voorbeelden zijn adenocarcinomen in het maag-darmkanaal. Echter het grootste deel van de patiënten met *acanthosis nigricans* heeft last van overgewicht en hyperinsulinemie. Hyperinsulinemie is een stofwisselingsziekte waarbij de insulineaarden in het bloed verhoogd zijn. Dit wordt ook wel

gezien als een voorstadium van diabetes II. *Acanthosis nigricans* kan behandeld worden met retinoiden, zoals tretinoïne crème, vitamine D analogen zoals calcipotriol crème.

Bij kinderen is belangrijk om het onderscheid te maken tussen *Terra firme-forme dermatose*, *dermatitis neglecta* en *acanthosis nigricans*. De dermatoloog geeft daarom het advies om deze mogelijke huidaandoeningen op te schrijven en deze namen terug te geven aan de moeder van deze puber. Zij kan dan overleggen met de kinderarts en de arts kan dit kind zo nodig naar de dermatoloog sturen voor een classificerende diagnose. De definitieve diagnose bepaalt dan ook de behandeling.

Literatuur:

- *Terra Firma-Forme dermatosis: A retrospective review of 31 patients.* David R. Berk, *Pediatric Dermatology* vol 29, no 3, 297-300, 2012
- *Dermatitis neglecta after airbag deployment.* E. Cinotti et al. *J EADV* 2016, 30, 683-719.
- *Juvenile acanthosis nigricans.* S. Sinha et al. *J. Am Acad Dermatol* 2007, 57, 502-508

Dr. A.J. Oosting, dermatoloog
Spaarneziekenhuis, Hoofddorp
Mevr. C.M. Uppelschoten (foto), directeur U-Consultancy, Nieuwegein